

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

ด้วยศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

นายใจ มุ่งพันธ์กลาง ได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานมีภานหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุรากลั่นบรรจุขวด มีสุราแช่ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่ามีสุรากลั่นทำขึ้นโดยผิดกฎหมาย และนำสุราที่มีไว้ในครอบครองดังกล่าวออกแสดงเพื่อขาย นอกจากนี้ นายใจ มุ่งพันธ์กลาง ยังมีลูกแป้งเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต จึงถูกเจ้าพนักงานจับกุม และพนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ (โจทก์) จึงฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง เป็นจำเลยในคดีอาญาขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอให้รับของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

ศาลแขวงสุรินทร์ ได้พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยอุทธรณ์มีใจความสำคัญ ๒ ประการ คือ ขอให้ลงโทษสถานเบา และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้ว กรณีเป็นเรื่องที่จำเลยโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แต่ปรากฏว่าโจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น มาตราต่าง ๆ ของกฎหมายดังกล่าวที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงไม่ต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

แต่การที่จำเลยอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า บทบัญญัตินี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใดในแต่ละมาตราที่กล่าวอ้าง ดังนั้น การที่อุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ขอคัดด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ โดยการจำหน่ายคดีชั่วคราวจนกว่าจะได้รับคำวินิจฉัยคืนมาจากศาลรัฐธรรมนูญ

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบ รวมทั้งส่งสำเนาให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกรมสรรพสามิตทราบ และหากกรมสรรพสามิตจะมีคำชี้แจงหรือแสดงความเห็นเป็นหนังสือ ก็ให้กระทำได้โดยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และได้รับคำชี้แจงของกรมสรรพสามิตรวมไว้ในสำนวน

๓. ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ นั้น เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เฉพาะว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ เท่านั้น ซึ่งมีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า

“รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓

มาตรา ๕ บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ ซึ่งอยู่ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ให้รัฐมีแนวนโยบายต่อประชาชน คือ หน้าที่ดำเนินการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ซึ่งแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจะเป็นแนวทางในการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายเพื่อบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีต้องแถลงต่อรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ ในขณะที่พระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ ที่บัญญัติห้ามการทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในความครอบครอง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต และการอนุญาตต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง นั้น มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นผู้บริโภคจากโทษของการเสพสุราที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคสุรา และเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนจากการที่อาจมีการทะเลาะวิวาทซึ่งเกิดจากความเมามายของผู้เสพสุรา บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสุราฯ ดังกล่าวจึงไม่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ ซึ่งเป็นเรื่องนโยบายของรัฐในเรื่องการกระจายรายได้ ดังนั้นพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๑ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๑ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๓

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ